



Sárospatak Város Polgármesterétől
3950 Sárospatak, Kossuth u. 44.
tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
e-mail:sarospatak@sarospatak.hu



Levelezési cím: 3950 Sárospatak. Pf.:218

Tájékoztató Sárospatak város demográfiai helyzetéről

A fejlett országokban általános jelenség, hogy előregszik a népesség, ez Magyarországon is jellemző. A hosszabbodó átlagos életkor miatt és az alacsony születési mutatók mellett jelentősen torzult a *népesség életkor szerinti összetétele*.

A népességfogyás elsődleges okának tekinthető - az alacsony születésszám mellett - a halálozások számának tartósan magas szintje is.

A népességszám csökkenésének további okai lehetnek, hogy:

- a fiatalok hosszabb ideig maradnak az oktatásban
- később válnak ki a szülői családból
- a házasságkötés életkora 1990 óta 22-25 évről 28-30 évre emelkedett
- ezzel összefüggésben a gyermekvállalás is magasabb életkorra tolódik és részben ez is magyarázza a születések számának visszaesését, hiszen az édesanyák életkora első gyermekük születésekor a 20-as évek elejéről a 20-as évek végére, sőt a 30-as évek elejére emelkedett
- csökken a házasságkötések száma (a megfigyelések szerint az élettársi kapcsolatokból kevesebb gyermek születik.)
- a munka elvesztésének lehetősége a gyermekvállalás egyik legfontosabb akadálya
- a munkaerőpiac ma kifejezetten családellenes

A népességszám csökkenésének következménye, hogy egyre kisebb létszámú generációk követik egymást, romlik a népesség kor szerinti struktúrája, rosszabb az aktív és a már nem aktív korcsoportok aránya.

Hazánkban az 1990-es évtized közepére a *természetes szaporodás* addig nem látott alacsony szintet ért el.

Az utóbbi tizenegy évet elemezve ugyanez a folyamat jellemző **Sárospatakon** is. A városban lakók száma folyamatosan, évről-évre csökken.

Míg 1999. évben 14.641 fő volt a lakosság száma, addig 2009. évre ez a szám 13.291 főre csökkent.

A csökkenés mértéke a vizsgált időszakban meghaladja a 9 %-ot.

Sárospatak a rendszerváltást megelőzően jelentős ipari foglalkoztatókkal rendelkezett. Az akkori nagyüzemek már megszűntek, vagy átalakultak, aminek következtében sokan vesztették el munkahelyüket és sokaknak vált bizonytalanná a megélhetése a városban.

A rendszerváltás utóöngéi még mindig érezhetőek, s nem javított a helyzeten a 2008. szeptember 30-át követően kirobbant világméretű gazdasági válság, melynek

eredményeképpen Sárospatakon is még magasabbra emelkedett a munkanélküliek száma, mely az elvándorlás fokozódását eredményezheti.

Tény az is, hogy a ténylegesen itt lakók száma további, kb. 1500-2000 fővel kevesebbnek tekinthető, ugyanis a jobb megélhetést máshol – elsősorban a fővárosban, a fejlettebb nyugati régiókban illetve külföldön – kereső 20-30 éves korosztály a szülői háznál kénytelen továbbra is lakóhelyét „papíron” megtartani saját tulajdonú ingatlan hiányában. Az említett fiatal korosztály jelentős számú képviselői tehát életvitelszerűen nem Sárospatakon élnek, s nem itt alapítanak családot.

Érdemes még megemlíteni, hogy a lakosságszám-csökkenés elsősorban az 55 év alatti korosztálynál jellemző, melynek oka egyrészt a már említett elvándorlás illetve a születések számának csökkenése.

Míg 1999. évben a 0-55 év közötti állandó lakosok száma Sárospatakon 11.390 fő volt, addig ez szám 2009. évre 9.575 főre (1.815 fővel) csökkent.

A csökkenés mértéke mintegy 16 %.

Még aggasztóbb a csökkenési tendencia a 0-18 éves korosztály tekintetében, ugyanis 1999. évben 3.360 fő volt a számuk, 2009. évben már csak 2.381 fő gyermek és fiatalkorú lakosa volt a városnak.

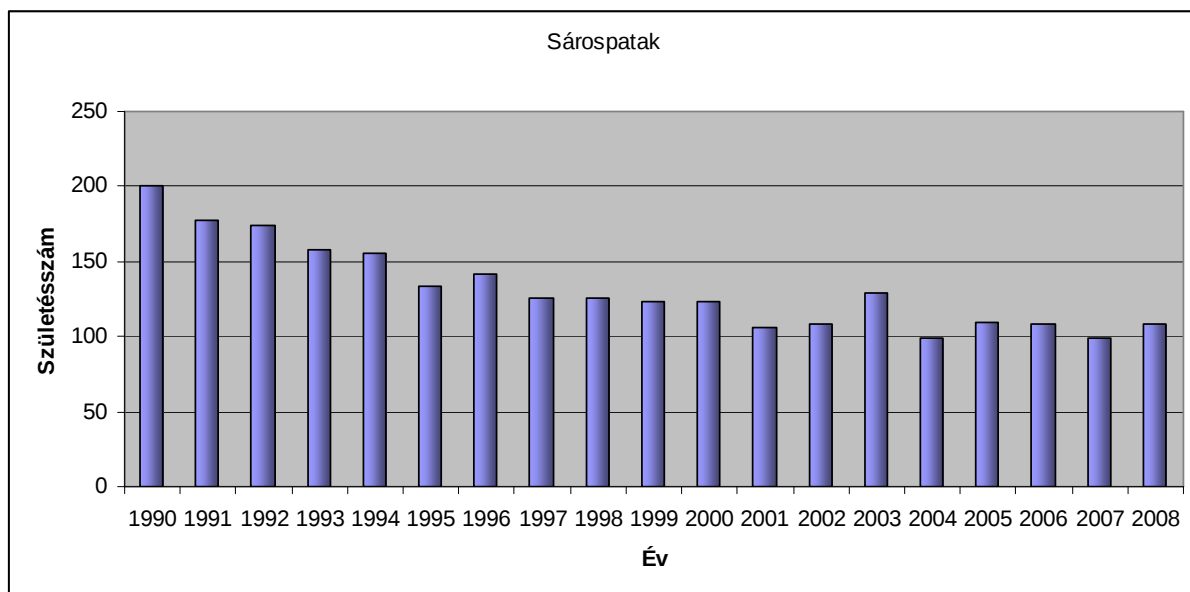
A csökkenés 11 év alatt jelentős, több mint 29 % ! (979 fő.)

A következő táblázat Sárospatak állandó lakosainak számát mutatja korcsoportos bontásban részletezve 1999. évtől.

Év	Állandó lakosok	0-3 év		4-6 év		7-18 év		19-55 év		55 év felett	
		nő	ffi	nő	ffi	nő	ffi	nő	ffi	nő	ffi
1999	14641	262	268	215	241	1149	1225	4029	4001	1957	1294
2000	14534	242	254	199	235	1126	1203	3995	3983	1973	1324
2001	14462	244	237	194	224	1095	1184	4000	3972	1982	1325
2002	14347	246	215	192	219	1077	1134	3965	3988	1987	1324
2003	14214	241	247	194	186	1040	1098	3944	3962	1996	1306
2004	13731	225	242	191	176	999	1060	3929	3959	2020	1330
2005	13972	204	250	183	167	950	990	3880	3941	2054	1353
2006	13794	190	245	173	178	916	933	3782	3861	2110	1406
2007	13640	189	224	164	184	900	930	3700	3766	2126	1457
2008	13487	208	227	148	181	852	887	3638	3699	2163	1484
2009	13291	208	221	130	182	802	838	3552	3642	2196	1520

A születésszám viszonylag alacsony szinten való állandósulásában jelentős szerepe van Sárospatakon is, csakúgy mint az országban a fiatalok későbbi önállósulásnak, az együttélési formák megváltozásának (az élettársi kapcsolatok és a "szingliség" elterjedése), a tanulási idő meghosszabbodásának és ezekkel összefüggésben a szülések időbeli kitolódásának.

1990. évtől a születések számának csökkenését mutatja az alábbi diagram:



Látható, hogy húsz évvel ezelőtt még 200 gyermek született Sárospatakon, napjainkban az újszülött gyermekek száma alig haladja meg a 100 főt.

Városunkban a születések és a halálozások számának kedvezőtlen alakulását szemlélteti az alábbi táblázat az elmúlt húsz év viszonylatában a KSH adatai alapján:

Év	Születések száma	Halálozások száma
1990	201	239
1991	177	250
1992	174	230
1993	158	229
1994	155	228
1995	134	260
1996	142	190
1997	126	239
1998	126	208
1999	123	220
2000	123	177
2001	106	161
2002	108	181
2003	129	214
2004	99	213
2005	109	183
2006	108	184
2007	99	201
2008	108	178

A születések számát összevetve a halálesetek számával, látható, hogy a vizsgált időszakban minden évben jóval több ember halt meg a városban, mint ahány gyermek született, mely szintén a lakosságszám csökkenését idézte elő.

A házasságkötések számában nem jellemző a számottevő csökkenés:

Év	Házasságkötések száma	Év	Házasságkötések száma
1990	119	2000	66
1991	95	2001	88
1992	79	2002	80
1993	96	2003	79
1994	93	2004	81
1995	79	2005	83
1996	95	2006	86
1997	74	2007	73
1998	92	2008	78
1999	66	2009	71

A házasságkötések elemzése során azonban fontos kihangsúlyozni, hogy a házasulandók egy jelentős része a már említett okok miatt Budapesten vagy az ország fejlettebb térségeinek nagy városaiban él életvitelszerűen.

A szülőváros hangulata, vonzereje, a városban élő család és a rokonság meghatározó szerepet tölt be abban, hogy az elszármazott fiatalok kedvelt házasságkötési helyszíne Sárospatak, azonban nem itt alapítanak családot illetve nevelnek gyermeket.

A környező falvak lakosai körében is egyre elterjedtebb szokás, hogy a városban, színvonalas körülmények között tartják meg az esküvőt és a lakodalmat, akik közül azonban sokan szintén nem itt telepednek le.

Mindezekre figyelemmel a házasságkötések alapján a lakosságszám alakulását nem lehet egyértelműen prognosztizálni.

Sárospatak, 2010. június 14.

Dr. Hörcsik Richárd
polgármester

Készítette: Rák Józsefné
igazgatási irodavezető